

A LUX EUROPA Konferencia három évtizede

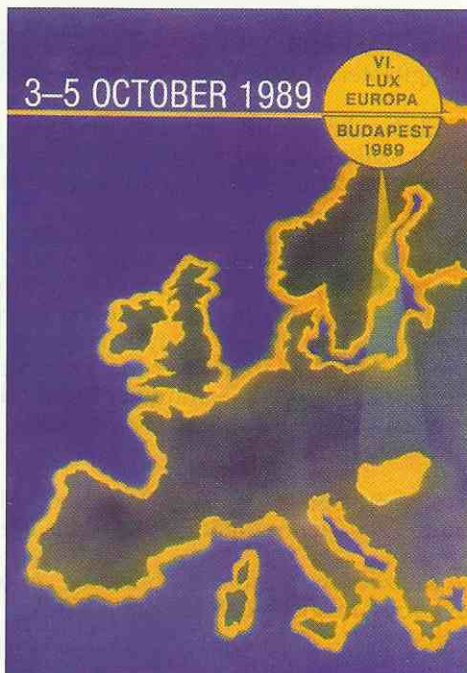
1969 szeptemberében, mintegy másfél éves előkészítő munka után rendezték meg az első LUX EUROPA Konferenciát. A helyszín megválasztása különös jelentőséggel bírt, a Konferenciát ugyanis Strassbourgban, az Európa Ház nagyelőadó termében tartották. E tény is jelezte, hogy a világítástechnikusok találkozója része az újonnan formálódó európai együttműködésnek.

Nyolc ország Világítási Társasága volt az alapító, nevezetesen: Belgium, Német Szövetségi Köztársaság, Nagy-Britannia, Spanyolország, Franciaország, Olaszország, Hollandia és Svájc. Az eredeti Statutum (Alapszabály) kimondta:

A „LUX EUROPA az európai világítástechnikai szervezetek műszaki, tudományos és kulturális együttműködése”.

Természetesen a szakembereknek korábban is volt lehetőségük találkozni, főként a C. I. E. (Nemzetközi Világítástechnikai Bizottság) négyévenként szervezett kongresszusain. De a felsorolt Világítástechnikai Társaságok is szerveztek évente-kétévente nemzeti konferenciákat, ahová rendszeresen meghívtak külföldi vendégeket. Problémát jelentett azonban, hogy a C. I. E. rendezvényeken domináltak a nemzetközi előírások és ajánlások témái, illetve ezeknek tudományos megalapozása, és kisebb mértékben tárgyaltak gyakorlati kérdéseket, esettanulmányokat. A nemzeti konferenciákon pedig limitálta a nemzetközi részvételt az, hogy az előadások csak az adott ország nyelvén folytak, így csak kevés szakember tudott érdemileg részt venni a vitákban.

A LUX EUROPA megszervezésével tehát egy olyan fórumot kívántak létrehozni, ahol nagyobb lehetőség kínálkozott gyakorlati kérdések megtárgyalására, megvalósult berendezések ismertetésére és analizálására, továbbá

a felhasználók, karbantartók, építészek, közlekedési szakemberek és más társ-területek képviselőinek bevonására.

A LUX EUROPA szervezete

A LUX EUROPA – amellett, hogy célul tűzte ki a nemzetközi kapcsolatok fejlesztését, az információcsere általános elősegítését – legfontosabb eseménye a négyévenként megszervezett konferencia. A konferenciát mindig két C. I. E. kongresszus között, félidőben tartják.

Az eredeti Alapszabály előírta az Igazgatótanács létrehozását, ahová minden ország delegálhatott egy képviselőt, valamint a Tanácsadó Bizottság felállítását, mely testület határozta meg a konferenciák témáit, és fogadta el az előadásokat.

A konferenciák hivatalos nyelvei az angol, német és francia – szimultán tolmácsolással.

A szervezésért mindig a következő helyszínt adó ország Világítási Társasága a felelős és ez a szervezet adja négy évre a Titkárságot is.

Az alapító nyolc ország mellé – ki-lencedik országgént – 1985-ben a svájci Lausanne-ban tartott konferencián illetve Igazgatósági ülésen hívták meg Magyarországot. Ettől az időponttól Magyarország, illetve a Magyar Elektrotechnikai Egyesület (Világítás-technikai szervezete) teljes jogú taggá vált, és ily módon részt vett az Igazgatótanács, illetve Tanácsadó Bizottság munkájában.

Egészen napjainkig, az időközben felvett Izlanddal kiegészülve tehát tíz ország szervezte a konferenciát. Azonban az európai politikai változások örvendetesen kibővítették a részt venni kívánó országok körét, ezért 1993 és 1997 között átdolgozták és elfogadták az új Alapszabályt.

A leglényegesebb változások a következők:

- az Alapszabály deklarálja, hogy nyitva áll az út minden európai ország előtt, és az országokat egy Társaság, Intézmény vagy Bizottság képviselheti.
- az irányítást a továbbiakban három testület végzi:

1. LUX EUROPA TANÁCS

Ebbe a testületbe minden tagország egy képviselőt delegál. A testület két-évenként ülésezik és ez a fórum választ tisztagú Igazgatótanácsot.

2. IGAZGATÓTANÁCS

Maximum tíztagú operatív szervező testület, tagjait négy évre választják, de minden újraválasztásnál csak a létszám fele váltható fel új tagokkal a folyamatosság biztosítása céljából. A létszám maximálására azért volt szükség, hogy a döntésképességet megőrizhessék, az egyre több jelentkező ország delegáltjai pedig a Tanácsban amúgy is képviselhetik érdekeiket.

3. TANÁCSADÓ BIZOTTSÁG

Ez a terület a tagországok delegátu-

saiból áll négy évre szóló megbízással, szerepe a tudományos-technikai program meghatározása és az előadások elfogadása.

Fentiekén kívül továbbra is működik a Titkárság a mindenkori fogadó országban.

Az eddig megtartott konferenciák áttekintése

I. LUX EUROPA KONFERENCIA, 1969, Strassbourg (Franciaország)

32 előadás, melyek közül a legtöbb a közvilágítással foglalkozott, de talá-lunk világítástechnikai oktatással, számítási módszerekkel foglalkozó előadásokat is.

Magyarországot dr. Gelléri Emil „Látásfiziológia a közvilágításban” című előadása képviselte.

II. LUX EUROPA KONFERENCIA, 1973, Brüsszel (Belgium)

33 előadás, új, hangsúlyos témaként jelentkezett számos előadásban a városi világítás és a város építészetének összefüggései, a világítási berendezések integrálódása az építészetbe.

Magyar részről dr. Gelléri Emil „Két tervezési szempont a közvilágításban” c. előadását a szerző távollétében Faragó György tartotta meg.

III. LUX EUROPA KONFERENCIA, 1977, Firenze (Olaszország)

28 előadás, fő témák: az energiatakarékosság és energiatakarékosság a világításban, valamint feltűnően sok előadás foglalkozott a klímatechnikával egyesített világítási rendszerekkel.

Magyar előadó dr. Unk Jánosné volt, előadásának címe: „Szabványjavaslat belsőterei komfortos nappali világítás kialakítására trópusi klímakörnyezetben”

IV. LUX EUROPA KONFERENCIA, 1981, Granada (Spanyolország)

31 előadás, a megjelenő új téma a display-el ellátott munkahelyek világítási kérdései voltak, továbbá sok előadás foglalkozott nappali világítással.

Magyar részről elhangzott előadás:

Dr. Schanda János „A színviszaadás

számításának lehetőségei egyetlen referencia fényforrás alapján"

V. LUX EUROPA KONFERENCIA, 1985, Lausanne (Svájc)

24 előadás, a megjelenő új témák között említésre méltó a természetes és mesterséges világítás együttes szabályozására alkalmas módszerek, továbbá a közvilágítás jóságának összefüggései a balesetekkel és bűncselekményekkel.

Magyar előadás nem volt.

A lausanne-i konferencia zárónapján Magyarországot kilencedik tagként felvették a LUX EUROPA szervezetbe és egyben felkérték a következő konferencia megtartására.

VI. LUX EUROPA KONFERENCIA, 1989, Budapest (Magyarország)

37 előadás, az előadások témája igen széles körű volt, elméleti és gyakorlati kérdések egyaránt megjelentek. Elsőként mutattak be világítási szoftvereket.

Magyar előadások:

dr. Horváth József: „Az építészet fényei – fényépítészet. Budapest díszvilágítása.”

Poppe Kornélné: „Magyar szabványosítás a világítástechnikában”

Déri Tamás–Némethné Vidovszky Ágnes: „A vasútvilágítás fejlődési irányai”

Major Gyula–Szatmári István: „Számítógéppel segített tükörtervezés”

41 poszterbemutató; első ízben szerveztek poszterkiállítást az előadások mellett a nagy túljelentkezésre való tekintettel.

A magyar poszterkiállítók voltak: Borsányi J., Czakó K., Csányi I.–Gajdóczy E.–Székács Gy., Mozsáry G., Ferenczi S., Schanda J., Vetési E., Zaymus V.–Takács Gy.

VII. LUX EUROPA KONFERENCIA, 1993, Edinburgh (Egyesült Királyság)

80 előadás, az eddigi legnagyobb konferencia. Az előadásokat, illetve szemináriumokat két szekcióban, azaz két terebben egy időben tartották. A résztvevők száma megközelítette az 500 főt – a korábbi általános 200-300

fővel szemben. Néhány új téma: optikai üvegszálás világítás, fényszennyezés az égbolton, a színek és a nappali világítás részletes tárgyalása.

Magyar előadók:

Jáni Józsefné–Poppe Kornélné: „Néhány gondolat a munkahelyek világításának pszichológiai-fiziológiai kérdéseiről”

Tichner Tibor: „A martonvásári nővénynevelő fitotron világítása”

Borkovits György: „Korszerű fényrendszer Pécs Széchenyi terén”

66 poszterbemutató.

Magyar poszterkiállítók voltak: dr. Horváth J.–Kiss I., Nagy J.–Zaymus V., Déri T.–Némethné Vidovszky Á., Takács Gy.

A konferencián tizedik tagországgként felvették Izlandot.

Beszámoló a VIII.

LUX EUROPA Konferenciáról 1997, Amszterdam (Hollandia)

Az 1997. május 12–14. között megtartott konferencia helyszíne az amszterdami Konferenciaközpont volt.

A 81 előadást két szekcióban, két terebben párhuzamosan tartották meg. A résztvevők száma mintegy 220 fő volt.

Az előadások témája felölelte a világítástechnika szinte minden területét. Azért a teljességet mellőzve néhány érdekesebb külsőtéri világítási témát ismertetünk.

A közvilágítási témájú előadások közül két igen újszerű előadás hangzott el az útvilágítás láthatósági kérdéseiről. J. Lecocq (Franciaország) a láthatóságot jellemző karakterisztikus értékeket elemezte a felhasznált akadály geometriai formájának függvényében, és megállapította, hogy a korábban használt síkfelületű akadályok nem adnak megfelelő láthatósági eredményeket. Helyette a sferikus vagy félszferikus akadályok használatát javasolta. J. M. Dijon–L. Maldaque (Belgium) összehasonlította a fénysűrűség alapján számolt méretezési eredményeket a láthatósági alapon számoltakkal. Vizsgálataik azt bizonyították, hogy mindkét számítási mód-

szerek helye van és egymást kiegészítő információkat szolgáltatnak.

Több előadás foglalkozott az útvilágítás fényerő-szabályozásának kérdéseivel, melyek jellemzően gyártmányismertető és eladást segítő bemutatók voltak [C. Mertens-G. Vandermeersch (Belgium), N. A. Kaptein-E. Folles (Hollandia)].

Újdonságnak számított, hogy a konferencián áttekintést adtak egyes európai szabványosítási munkákról. Ennek során W. Heisler (Németország) általános képet adott a munkáról, majd L. Bedocs (Egyesült Királyság) a belsőtéri és biztonsági világítás, J. Lecocq (Franciaország) a sportvilágítás, A. C. M. de Visser (Hollandia) az út- és alagút-világítás készülő szabványait ismertette. Meg kell állapítanunk, hogy ezek a szabványok messzemenően támaszkodnak az eddig használatos C. I. E. ajánlásokban és beszámolóikban foglaltakra.

Igen gazdag volt a városvilágításokkal, illetve díszvilágításokkal foglalkozó konferenciaszekció. Itt elsősorban a kézi vagy számítógépes grafikai tervezés problémaköre számít újnak. E kérdésekkel foglalkozott W. Zagan (Lengyelország), H. Hollands (Hollandia), H. J. J. Meutzner (Hollandia), dr. Horváth J. (Magyarország). Általános tapasztalat, hogy ezek a grafikus megjelenítések elsősorban segédeszközök a világítástechnikusok kezében, hogy megértessék javaslataikat a laikus megrendelővel vagy más szakmák képviselőivel, de nem várható el a tökéletes

előzetes kép egy tervezett fényrendszerről.

A fentiekén kívül a belsőtéri világítószerekkel foglalkozó előadások érintették a nappali világítás, a szabályozás, a káprázás kérdéseit.

Magyar előadások:

Borkovits György: „Nagynyomású nátriumlámpák használatának hatásai és gazdaságossága Pécs közvilágításában”

Déri Tamás-Némethné Vidovszky Ágnes: „A nemzetközi szabványoknak megfelelő láthatósági funkció analízis eredményei rakodó pályaudvarokon”

dr. Horváth József: „Vén kövek új látványa a fényben”

Az előadások mellett 37 posztert is bemutatattak.

A magyar poszterkiállítók:

Debreczeni Gábor-Böszörményi Béla: „A Milleniumi Emlékmű díszvilágítása” A kiállítók az anyagot egy rövid videóvetítéssel is illusztrálták.

A következő LUX EUROPA Konferencia

Az amszterdami konferencia záróünnepségén bejelentették, hogy a következő, 2001-ben tartandó konferencia fogadó országa Izland, és helyszíne Reykjavík lesz.

Dr. Horváth József
a LUX EUROPA
Igazgatótanácsának tagja

